

ניחוחות לשבת פרשת וילך- 'והטף'- למה בא?

לקראת סיום התורה מתחדשת בפרשתנו מצוה שמטרתה לחבר את כלל הציבור כאחד לתורה- מצות הקהל:

דברים פרק ל"א פס' י"ב: "הַקְהֵל אֶת-הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַטָּף" וגו'
וזאת לצורך המטרה הנשגבה: "תִּקְרָא אֶת-הַתּוֹרָה הַזֹּאת נְגִיד כָּל-יִשְׂרָאֵל בְּאָזְנֵיהֶם" (שם י"א)
במצווה חשובה זו שותפים כל העם בחיבור לתורה, החל מהמלך הנוטל חלק מרכזי ועד האחרון שבעם,
וכולל את כולם גברים נשים וטף.

השאלה המתבקשת היא איזה תועלת יש לטף אשר אינם מבינים את קריאת התורה שנאמרת בזמן מעמד הקהל?

רש"י מבאר: "והטף - למה בא, לתת שכר למביאיהם".

אפשר אמנם להבין שהטף אינם משיגים שום תועלת מהיותם שותפים למעמד, אלא שהוריהם מקבלים שכר על הבאתם. הרי אם כל העם משתתף במעמד מי יישאר להשיג על הילדים הקטנים?? ולפיכך רצה הקב"ה לזכות את ישראל והרבה להם שכר, כביכול עשו מצוה שיש בה תועלת.

מסתבר ששכר זה זוכים לו בדין כי הטף אכן מושפעים לטובה מעצם השתתפותם במעמד. טלטולם והטיפול והדאגה לשלומם תוך כדי עיסוקנו בדברים שברומו של עולם יש בהם ברכה וחשיבות עצמית גם לצעירים הרכים.

הגמ' במסכת חגיגה ג עמוד א' מביאה מעשה בתלמידיו של ר' יהושע שהלכו להקביל פני רבם וכספפרו לו שנתחדשה בבית המדרש הדרשה הנ"ל- אמר להם: "מרגלית טובה היתה בידכם ובקשתם לאבדה ממני"!? באר בעל "המשך חכמה" שעל רבי יהושע נאמר בירושלמי "שהיתה אמו מולכת עריסתו לבית הכנסת בשביל שיתדבקו אזניו בדברי תורה, ולכן אמר ר' יהושע "ובקשתם לאבדה ממני"!?", שלו יאות המאמר כמרגלית טובה לבעליה, שגם אמו עשתה כן". כלומר ר' יהושע עצמו הוא עדות חיה לכך שיש טעם בהבאת התינוקות למעמד הקהל מאחר והתינוק קולט ומפנים את דברי התורה גם אם איננו מבין אותם כלל. אמנם ר' יהושע לא השתתף במעמד הקהל אבל היה שותף לסיטואציה דומה לכך כתינוק בעריסה.

גם מי שלא מבין וקולט כל מילה מהדברים הנאמרים בקרבתו, בכל אופן קולט וסופג את הנאמר בקרבו, משהו נשאר ועושה רושם. התינוק בעריסה סופג ומתבשם מהקולות והאווירה הקדושה והטף המצטרף לחגיגה מושפע ומתעלה עם כלל הציבור.

כאנשי חינוך, כמחנכים אנו עושים את מלאכתנו נאמנה ומשתדלים ללמד הרבה תורה, אמונה ודרך ארץ מהגיל הרך עד שהתלמידים בוגרים ויוצאים לדרך. לעיתים נדמה לנו כי לא הכל נספג, לא רואים מיד תוצאות בפעולות שאנו משקיעים, אבל בודאי שיש מרגליות טובות הנקלטות ובודאי האווירה והעיסוק בתלמוד תורה, בחוויות התורניות..... מטביע את חותמו על הלומד ואין לדעת מראש מהו הרגע המכונן שיעשה אותנו מורים לחיים עבורים.

לעתים קשה להעריך את השפעתו של מעשה הנראה חסר ערך יש להאיר גם את ערכם של ימים אלו של עשי"ת.

בעשי"ת אנו משתדלים להעצים ולהעלות על נס את ערכו של כל מעשה קטן בודד שיתכן שהוא יהיה הקובע, הוא זה שיכריע את הכף לזכות או לחובה חלילה, כמש"כ רמב"ם הלכות תשובה פרק ג הלכה ד' "צריך כל אדם שיראה עצמו כל השנה כולה כאילו חציו זכאי וחציו חייב, וכן כל העולם חציו זכאי וחציו חייב, חטא חטא אחד הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף חובה וגרם לו השחתה, עשה מצוה אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה שנאמר וצדיק יסוד עולם זה שצדק הכריע את כל העולם לזכות והצילו, ומפני ענין זה נהגו כל בית ישראל להרבות בצדקה ובמעשים טובים ולעסוק במצות מראש השנה ועד יום הכפורים יתר מכל השנה".

בימים אלו נשתדל להרבות ולהעמיק במעשה החינוך, כל אמירה, כל ניגון, כל שיחה שלנו עם התלמידים- גם אם היא נראית פעוטה וחסרת ערך, יכולה להיות הדבר שיבנה עולם ויכריע את הכף. ואולי בזה אני ואתה נשנה את העולם.

בע"ה נכתב ונחתם לחיים טובים ולשלום יחד עם כל בית ישראל

שבת תשובה שלום

בברכה רבה, שושי נגר